


Johann Quistorp

Programma Quo Ad Solemnia Jesu Christi Salvatoris Natalitia. Devota & grata memoria re colenda. Cives Academici invitantur Propositum. Rectore Johanne Quistorpio, S. S. Theol. D. & P.P. eiusdemq[ue] Facultatis Theologicae Seniore

Rostochii: Kilius, 1636

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734607989>

Druck Freier  Zugang



R. U. Progr. 1636

1) Jacob Fabricius

2) Georg Dasenius

3) Jacob Fabricius (Supt.)

4) Johann Quistorp

PROGRAMMA
Quo
AD SOLEMNIA
JESU CHRIS-
TI SALVATO-
RIS NATALITIA.

*Devotâ & gratâ memoriâ re-
colenda.*

Cives Academici invitantur
Propositum.

RECTORE
JOHANNES QUSTORPIO,
S. S. Theol. D. & P. P. ejusdemq; Facul-
tatis Theologicæ Seniore.



ROSTOCHII,

Literis NICOLAI KILII, Academ. Typogr.,
ANNO M. DC. XXXVI.



I Gentiles olim, Cimneriis Ignorantia immersi tenebris, verumq; Numeri ignorantes, solius Natura instinctu, Deorum suorum Natas solemnnes habuerunt, varijsq; festivitatibus celebrarunt: Si Romani Natalem Urbis Romae remeantem, quot annis sacro & solemniter ritu, sacrificiis, & libaminibus Diis tutelariis oblati, lati & orantes exceperunt & peregerunt: Si Epicuri familiares, qui in voluptate corporis summum felicitatis humana ponebat apicem, vice simi cujusq; mensis diem, Praeceptoris suo consecrarunt, quod eo die vitales luminis auras primum hausisse videretur, eūq; in annulis, in poculis, ac passim in Tricliniis expresserunt, ut ob oculos semper versaretur, cujus nunquam animo suo excidere memoriam volebant: Si etiam Principes recens in lucem editos, honestate & Civilitate sic suadente, communi letitiā excipiunt omnes, quos eorum tangit & concernit Nativitas: Quando magni & rectius nobis convenit & incumbit Christianis, diem hodiernū niveo signare lapillo, inter auspiciatissimos & exoptatissimos numerare, festivijsq; honoribus exornare ac concelebrare, qui non Deastris alicujus fictivij, non urbis aut patriae condita, non Praeceptoris aut Principis alicujus secularis & mortalis: sed Dei veri summi & aeterni, totius orbis renati & redempti, Regis Regum, & Domini Dominantium, ac Doctoris & Magistri nostri unici, in quo sapientia omnes thesauri reconditi latent, Natalem exoptatissimum reddit ac reducit: quando magis nos illius diei memoriam recolere decet, qui ortum Servatori & spiritatori nostro felicibus auspiciis dedit, quo spes bona perditō humano generi refulgere, justitia & pax aufugiens postoliminio redire, Salus reviviscere, resq; mortalium misera in pristinum locari ceperunt. Nulla certē vidit etas praeterita, aut sequens visura unquam est diem hodierno similem, tam singulariter mirabilem, & mirabiliter singularem, tam plenum & a-

bun-

abundantem mysteriis, divitiis & donis praeclarissimis; tam ubere
rem praebentem letandi & exultandi materiam; quare & iure
meretur optimo, ut jugi recordatione incrimis reponatur sensi-
bus, nec piorum unquam elabatur animis, qui ingrata mentis ex-
osissimum nomen impensè detestantur & refugiunt. Quapro-
pter ut hoc, quod pietas, officium Christiani, praesensq. adeo tempus
postulat, agamus, honore debito & cultu devoto ut, par est, Na-
talem Servatoris nostri prosequamur. Hic autem non consistit,
ut sibi fingunt plurimi, in vestium ornatâ varietate, sumptuosis
comessationibus, & luxuriosâ ebrietate, qua cum hujus pueri
mansuetudine & inopiâ quasi adversâ fronte pugnant: sed in-
piis meditationibus, & bonorum operum exercitiis, ut nobis ob
oculos hodie statuamus, & in memoriam revocemus festivitatis
hodierna sublimitatem & dignitatem, misericordiae & a-
moris divini immensitatem, beneficiorum multitudinem &
gravitatem, nosq. ad grata mentis & lingua officia mutuo
exhortemur. Condigne igitur sacrum Domini nostri Genethliacum
celebraturi, mentem & cogitationem nostram excitare de-
cet, ad summa illa, quae sese hic offerunt miracula & mysteria;
quae tanta & tam varia sunt, ut nemo unquam satis ea depra-
dicaturus sit, centum licet linguis loquatur,

Insinuent illi sese licet omnia mentis

Semina, tota illi sese licet ipsa recludant

Murmura linguarum, quaecumq. liquentibus auris

Concipiunt faciles & aris accentibus ortus

Flaccescit hic acies subtilitatis nostrae, cacutit intellectus, ad om-
nia illa mysteria, quae in Nativitate Christi concurrunt, nõ ali-
ter, quam ad solis jubar oculus nocturnae: Nihil hic vulgare,
vel medicore, sed omnia maxima & summa ὑπερ λόγον, ὑπερ
ῥῆν, ὑπερ κατάληψιν Hodie qui natus nondum, olim erat, qui
natalium suum pariter & tempus antevertit, in tempore
& seculo nascitur, & esse incipit; olim, genitus, non na-
tus, nunc natus & non genitus; ἀμήτωρ ἐν οὐρανό, ἀπάτωρ ἐν

zerris. Hodie cum hominibus Deus, cælum cum terrâ, mor-
tales cum acernitate conjunguntur, quia cum Divinitate jun-
gitur humanitas. Filius Dei, filius fit hominis, ita ut nec Dei-
tati aliquid decedat, quam conservat, nec humanitati desit,
quam adsumit. Manet totus Deus, manet totus homo: in quo
cum sit totus Deus, totum tamen non est Deus, quia est & homo:
& cum totus sit homo, totum in eodem non est homo, quia idem
est Deus. Hodie qui sine corpore erat, corpus induit, qui aspici,
non poterat, aspicitur, qui tangi non poterat, tangitur. Hodie
vatus est, qui matre esset junior: Datus quo nec pater esset an-
tiquior, natus qui sentiret occasum, datus qui nesciret exordium.
Hodie naturæ jura mutantur. Virgo sine concupiscentia & virili
semine concipit; parit, sine materna ac virginalis integritatis
injuriâ, fecunditas non sustulit virginitatē, nec virginitas impe-
dit fecunditatē. Sicut sine corruptione sui sicut emittit radiū,
sic absq̃ læsione sui virgo edidit filium, nec radius sideris sui
minuit claritatem, nec virginis filius matris integra-
ritatem. Mater innupta ventris sui partum miratur, videt
se parentem suum mater, autorem suum & natura, creatura,
Dominum ancilla, regem pauper & contempta peperisse: videt
& miratur edidisse se ex ventre, quem pariter nobiscum ado-
raverat in cælis. Hodie pauper & in stabulo nascitur, cui pa-
ret orbis & ather, qui totius universi possidet divitias: porta-
tur manibus femineis, portator orbis, sugit ubera, regens sidera,
lacteum Mariae haurit nectar, & ad nostrum instar pascitur, qui
pascit universa; cujus cuncta bibunt fontibus, ecce sicut. Quis
similia vel fando accepit? vel in Historiis apud Annalium Con-
ditores legit vel notavit? Magnis quidem & multis miraculis
Veteris Testamenti claruere tempora, que Patres nostri viven-
do attigerunt & oculis suis usurparunt. Cælum illis manna
cæleste, escas angelicas pluit, cautes durissima dulcissimo sud-
davir & stillavir liquores, fluvius Jordanis utring, in ramulis
assurgens & murorum instar consistens, populum Israheliticum
siccò pede transmisit: Sol ad preces sanctorum virorum rapidis-

simum cursum stitit, imo contra naturam retrocessit, & emer-
sum iter remensus est; ferrum gravissimum præter annuam
vim & indolem aquis innatavit. Sed nullis seculis unquam vi-
sum vel auditum est, filium unigenitum altissimi, quem tremen-
tes angelorum adorant & venerantur potestates, adsumptâ hu-
mana contempribili naturâ de mortali homine, hominum da-
mnatorum commodo nasci. Admirationem de hinc non mino-
rem meretur summa illa misericordia, & ferventissimus ille a-
mor Filii Dei, qui causam dedit tam stupenda & miraculosa
Nativitati, qui permovit, ut relicto throno gloria, & sinu pa-
tris in quo sedebat, in terram Christus descenderet, & non tan-
tum ad hominem, sed ad primam utq; hominis ætatem se deni-
teret, gloriâ abiceret, & miseriam & paupertate extremâ com-
mutaret. Nostra nulla extabant merita, quibus favor, vel gra-
tia ulla, non dicam tam eximia deberi videbatur. Omnes nos è
vitiis præceptorum divinorum declinantes, in præcipitia vitiorum
prone ruëbamur, laqueis peccatorum irretiti, & illecebris carniæ
corruptricis capti ad malitiam omnem ducebamur, conclamata
jam erant omnia, parata jam erant prævaricatoribus merita
& digna supplicia: supra hos acuebat gladium irritata justitia
divina, & ira omnipotentis fomite peccatorum nostrorum suc-
censa ignes, flammæq; spirabat: Lex severa graviter detona-
bat, & mala pessima desuper minabatur. A tergo, mors immi-
nebat, lethifera cervici intentans spicula. A fronte Daemon
terrebat specie truculentâ & horribili, omnisq; generis tormen-
ta in perditos promebat. Infra jam fumabant flumina Tarta-
rea scelerum nostrorum ultricia, Orcus ipse distenso & patulo
rictu, quos voraret, avidè expectabat. Quibus remedium vel
auxilium ferre posset, nullus inveniebatur, non angelus, non ulla
creatura, non totus orbis collaris viribus tam præsentissimo exi-
tio miseris eripere valebat. At hic Immanuel noster benignis-
simus miseram mortalium & arumnabilem sortem miserum,
de cælo in terram descendit, fragili & servili carniæ

schemate velatur, in semirutâ, ventorumq; flatibus per viâ casâ
nascitur, sanctâq; nativitate suâ, & subsequenâ cruentâ passione
& morte, fulminantem justitiâ Divinâ ensẽ comprehendit,
cladem prohibet, ardentẽ in exitũ nostrum irâ divinâ faces
extinguit, legi perfectâ obedientiâ satisfaciens, horribiles illius
minas, & seva tomitrua in nostrũ vibrata caput tollit & aver-
tit, mortis spicula retrahit, peccatis vim & robur aufert, fau-
ces inferni obstruit, Sathana rabiẽ & furorẽ comprimit &
coercet, nosq; omnes infernali latroni, cælesti & validâ manu
eripit, aternâq; civitatis civẽs & sempiternâ gloriâ cohæredes
scribit & efficit. O ineffabilem hunc JESU LI nostri amorem!
O favorem & benignitatẽ inenarrabilem! O humilitatẽ
nullis non depradicandam seculis! Olim ad imaginẽ Dei fa-
ctus erat homo, nunc hominis imaginẽ adsumit Deus: olim
forma verat Deus hominẽ e glebâ terræ, nunc illius causa ipse
factus est, quod fecerat, ne quod fecerat, interiret. Magnis mul-
tisq; depradicantur encomys in Historiâ Veteri, Philanorũ fra-
trũ in Carthaginenses, Coadri in Athenienses, Deciorum &
Curtij in Romanos merita & beneficia, sed si illa committere ve-
limus, cum illis quæ filius Dei homo natus, in nos mortales con-
tulit, vilescunt, & exigua, imò pænè nulla videbuntur. Illi ho-
mines hominibus, æquales equalib; tribules contribulibus, vir-
tute & robore suo profuerunt: hic Deus hominibus, immor-
talis mortalibus, infinitis finitis, omnipotens impotentibus auxi-
lio venit. Illi amicos & officijs sibi devinctos, ex amicitia & ra-
tionis lege paria facientes, amore mutuo complexi sunt, & pro-
viribus in verunt: Christus ad peculantes legum suorũ trans-
gressores, inimicos, supplicijs aternis addictos, favorem & amo-
rem flexit: Christus homines, perduelles, hostes, desertores &
transfugas nequissimos, à sese desciscentes, & in impia Diabolo-
rum castra se penetrantes amavit, anxie requisivit, benignis-
sime ad se iterum invitavit, & venientes amabilissimo ample-
xu excepit, Illi vel pericula ad exiguum tempus duratura a civitã
suerum

suorum cervicibus depulerunt, vel aliquot iugerum adjectione eos bearunt: Christus nos aeternis extraxit miseris, & regni caelestis hereditatem, & universas divitias nobis acquisivit.

Hinc denique Utilitatem Nativitatis Jesuli nostri aestimare licet. Omnia n. illa, quae secum vehit bona, nostra sunt. Nobis datus est, quicquid miseriarum & molestiae in corpore pertulit, nostri causa pertulit, sibi mal. esse voluit. ut nobis aeternum bene esset Filius Dei homo factus est, ut nos homines faceret Dei filios factus est, quod nos sumus ut nos faceres, quod ipse est, particeps nostrae humanitatis factus est ut nos divinitatis suae redderet participes, consors factus est vilitatis nostrae, ut nos gloriae suae confortes redderet. Subiecit se infirmitatibus nostris, quae iniquitate carent, ut per communem infirmitatem tolleret nostram iniquitatem. Prodiit in hunc mundum Christus nudus, ut nos vestibus innocentiae & salutis operiret & induceret: pauper. ut aeternis & caelestibus bonis ditaret; humilis ut in caelum eveheret; flens denique aliorum infantum more, ut lachrymis suis aeternam nobis compararet leticiam. Venit ut Lux ad illuminandum. ut medicus ad sanandum ut justus ad justificandum ut ignis ad inflammandum, ut redemptor, ad λύτρον pro peccatis solvendam. O letum, o exoptatum diem qui tanto nos beneficiorum cumulo beat, tantis perfundit & mactat leticijs! Latemur & exultemus in eo omnes pleni hilaritate, pleni recordatione dulci ejus, qui implevit uterum Mariae, pleni hymnis & gratiarum actione, servatori nostro meritas quas cumque licebit, pro tam mansueto agentes pectore. Noacho nato pater ejus Lamechus vehementer letabatur, & concepti in corde gaudii testes hasce voces promebat; Iste nos consolabitur ab operibus & laboribus manuum nostrarum quibus maledixit Dominus Gen. 5. 29. Majorem nobis hodiernus Dies letandi & jubilandi attulit materiam. Corrupta & maledicta hactenus fuit ob peccatum omnis terra & caro. Sed hodie orbi ostensus; imo datus est verus ille Noachus: Christus in carnem venit qui nos solabitur, qui ex peccatorum vulnere saucius, & fulmine legis prostrati mentibus, solidi solatii aquilam asperget, pulsosque pavere turbatum conscientijs securam pacem & Tranquillitatem restituet, & nos in gratia divina sinu quo per peccatum ejecti fueramus, intercessionem suam reponet, & reducet. Exultent ergo omnes in communibus hisce gaudijs quae omnes tangunt, & neminem excludunt. Exultent mares, Christus marem suscepit, Exultent faeminae, Christus de faemina natus est. Exultent virgines, virgo peperit Christum: Exultent viduae, infantem Christum vidua Hanna cognovit. Exultent conjuges, Zacharia

rie

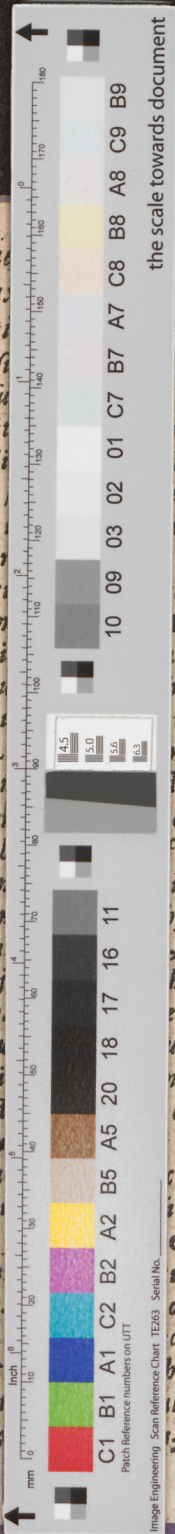
re uxor Elisabetha nasciturum Jesum prae-dixit. Exultent senes, Simeon decrepitus Christum letis ulnis excepit & alligavit. Exultent infantes, quia Salvatore[m] nostrum in utero Johannes praecursor tripudio miraculoso salutavit. Exulteret omnis caro quia carnem nostram Christus sibi copulavit. Tanta cum sit hodierni diei festivitas, ineffabili sublimitas & dignitas, cum tot beneficii clarus, tot beneficii onustus humano generi illuxerit, quid vos, Adolescentes Florentissimi, Cives mei lectissimi, deceat, quo illum cultu, qua reverentia a vobis coli & celebrari oporteat, non difficili conjectura ipsi potestis assequi. Pii imprimis vacandum meditationibus, Tempa & conciones, non popina & tabernae, in quibus vino incallescitur, & vitii desudascitur, diligenter visitanda verba Ecclesiae cupida aura adhibenda, adbibita in succum & sanguinem, animaeq[ue] nutrimentum saluberrimum convertenda, sobrietati, castitati, modestiae virtutibusq[ue] omnibus studendum, vitii & delictis quibus hactenus adhaesistis, tanquam scortis turpissimis renuntiandum; ut anima purgata soli Immanueli, sancto hospiti grata domus & habitatio praeparetur. Theodosius Imperator diem hunc sine strepitu peragi sanxit; eundem Leo & Anthemius voluptatibus impendi, bestiarum lachrymosis spectaculis, vel Circensibus ludis scenis Theatricis, aliisq[ue] avocamentis ludicri sedari & profanari, severo edixerunt, & transgredientibus poenam amissionem militiae (cum qua Relegatio nostra Academica convenit) dixerunt & statuerunt omnes ergo & Singulos serio ac paterne hortamur ac monemus, ut quod bonos sua sponsae facturos confidimus, divini & humani legibus moveri, caveant Natalitii hujus festi quietem, petulantibus Heluationibus, scurrilibus discursationibus, beluini clamoribus turbare & ab omnibus illis abstineant, quae ordinem hunc litteratorum comaculare. Deoq[ue] & hominibus exosum reddere possunt: potius sobrii & decenti vita sedati ac compositi ad praescriptum divinum moribus, fidelisq[ue] cultu Dei favorem & gratiam retinere & conservare annitantur. Secus qui fecerint, metuant non tam Magistratus oculum et manum vindicem qui fraude aliquando eludi potest, quam puelluli Jesu, cui honori hi dies consecrati sunt, severissimam vindictam in tanta humilitate omnium sublimitate majoris, quam nunquam effugient fugiant licet ad remotissimos et ultimos mundi terminos. Cubat quidem hic in foeno, sed qui cum legem traderet, igne ardebat. Deitatem celat et obvolvitur paupertas, sed in caelo eam stella loquuntur. Vagat hic in praeseptis, sed sonat in caelis; involvitur fascijs, sed potenter dominatur in nubibus. Tenera hujus pueri manus, orbem rotat parvi ocelli solem illuminant, pedes exigui Tartara calcant, P. P. Rostochij sub Sigillo Academiae 25. Decemb. Anno 1636.

suorum cervicibus depulerunt, vel aliqui
eos bearunt: Christus nos aeternis extrahit
caelestis hereditatem, & universas divit

Hinc deniq; Utilitatem Nativitatis Jesu
Omnia n. illa, quae secum vehit bona, nostra su
quid miseriarum & molestiae in corpore pertulit
mal. esse voluit, ut nobis aeternum ben. esset Fili
nos homines faceret Dei filios factus est, quod nos
ipse est, particeps nostra humanitatis factus est
deret participes, consors factus est vilitatis nostr
fortes redderet. Subiecit se infirmitatibus nostr
ut per communem infirmitatem tolleret nostram
hunc mundum Christus nudus, ut nos vestibus i
viret & induceret: pauper, ut aeterni & caelestib
in caelum eveheret: flens deniq; aliorum infantu
aeternam nobis compararet leticiam. Venit ut L
medicus ad sanandum ut justus ad justificand
dum, ut redemptor, ad λύτρον pro peccatū solve
tum diem qui tanto nos beneficiorum cumulo
maectat leticijs! Letemur & exultemus in eo om
ni recordatione dulci ejus, qui implevit uterun
gratiarum actione: servatori nostro meritas qu
mansucto agentes peccatore. Noacho nato pater ej
letabatur, & concepti in corde gaudiis testes h
nos consolabitur ab operibus & laboribus manua
ledixit Dominus Gen 5. 29. Majorem nobis hodi
bilandi attulit materiam. Corrupta & maledict
tum omnis terra & caro. Sed hodie orbi ostensus
Noachus: Christus in carnem venit qui nos sola
vulnere saucius, & fulmine legis prostratū ment
asperget, pulsosq; pavere turbatū conscientijs
quillitatem restituet, & nos in gratia divina sin
fueramus intercessionem suā reponet, & reducet
communibus hisce gaudiis quae omnes tangunt.
Exultent mares, Christus marem suscepit, Exult
femina natus est. Exultent virgines, virgo peperit
dua, infantem Christū vidua Hanna cognovit. Et

jectione
& regni
fivit.

ave licet.
est, quic
tulit, sibi
tus est, ut
res, quod
is sue red
sua con
e carent,
Prodit in
lutis ope
humili ut
ymis suis
ndum, us
lamman
d exopta
fundit &
itate, ple
ymnis &
pro tam
hementer
ebat; Iste
ribus ma
ndi & ju
ob pecca
verus ille
ccatorum
ii aquilā
& Tran
um ejeti
omnes in
cludunt.
Christus de
iltent vi
Zacha
rie



the scale towards document